

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Національний університет водного господарства та природокористування

ПОЛОЖЕННЯ
про педагогічну практику здобувачів вищої освіти
ступеня доктора філософії в Національному університеті
водного господарства та природокористування
(нова редакція)

Рівне 2026

ЗАТВЕРДЖЕНО

Протокол Вченої ради НУВГП
від 30.01.2026 р. № 1

Голова Вченої ради НУВГП

Віктор МОШИНСЬКИЙ

ПОЛОЖЕННЯ

**про педагогічну практику здобувачів вищої освіти ступеня доктора
філософії в Національному університеті водного господарства та
природокористування
(нова редакція)**

Введено в дію
наказом ректора НУВГП
від 03.02.2026 р. № 71

Положення розроблено на основі Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2017 № 1556-VII (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>), професійного стандарту «Викладач закладу вищої освіти», затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 16.10.2024 № 1466 (<https://mon.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennia-profesiinoho-standartu-vykladach-zakladu-vyshchoi-osvity1466>), відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)» від 23.03.2016 № 261 (зі змінами) (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/261-2016-%D0%BF#Text>), з урахуванням Положення про організацію освітнього процесу у НУВГП, введеного в дію наказом ректора НУВГП від 11.12.2023 № 803 (<https://surli.li/ljrosx>) та Положення про організацію освітньо-наукового процесу для здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня (ступінь доктора філософії) у НУВГП, введеного в дію наказом ректора НУВГП від 19.03.2019 № 00150a (<https://surli.cc/zibkir>).

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення про педагогічну практику здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в Національному університеті водного господарства та природокористування (далі – Положення) регламентує вимоги до організації проведення, змісту та підведення підсумків педагогічної практики здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії усіх форм навчання (далі – аспіранти) в Національному університеті водного господарства та природокористування (надалі – НУВГП).

1.2. Педагогічна практика є обов'язковим компонентом освітньої складової освітньо-наукової програми (далі – ОНП) для здобуття ступеня доктора

філософії в НУВГП. Педагогічна практика сприяє формуванню системи компетентностей майбутніх науково-педагогічних працівників, здатних до освітньої діяльності (за відповідною спеціальністю), впровадженню сучасних технологій навчання.

1.3. Положення визначає мету, завдання, організацію проведення та зміст педагогічної практики, звітні документи та оцінювання результатів проходження педагогічної практики, права й обов'язки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії під час проходження педагогічної практики та керівників педагогічної практики.

1.4. Організатором педагогічної практики здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії є Центр аспірантури та докторантури.

1.5. Базою проходження педагогічної практики є кафедри НУВГП (за погодженням наукового керівника).

1.6. Педагогічна практика в НУВГП проводиться згідно з графіками освітнього процесу, навчальними планами спеціальностей.

2. МЕТА І ЗАВДАННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

2.1. Метою педагогічної практики здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії є набуття навичок і вмінь викладацької діяльності як способу впровадження новітніх знань та власних наукових доробків у процес підготовки здобувачів вищої освіти ступенів «бакалавр» та «магістр» (далі – студентів).

2.2. Основними завданнями педагогічної практики є:

2.2.1. Застосування та закріплення знань, умінь та навичок, набутих під час вивчення дисциплін циклу загальної та професійно-наукової підготовки, при виконанні конкретних педагогічних завдань;

2.2.2. Підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії до проведення в закладах освіти занять із застосуванням активних та інтерактивних методів навчання, сучасних методик і технологій навчання;

2.2.3. Формування відповідального ставлення до викладання у закладах освіти, потреби в педагогічній самоосвіті, виробленні творчого підходу до педагогічної діяльності з дотриманням принципів академічної доброчесності.

2.3. Результатом проходження педагогічної практики є оволодіння здобувачами вищої освіти ступеня доктора філософії компетентностями, необхідними для якісного проведення занять (лекцій, практичних занять, лабораторних робіт, консультацій тощо).

2.4. *Очікувані результати навчання*

2.4.1. Після проходження практики аспіранти мають знати:

- основні форми організації освітнього процесу у закладах вищої освіти;
- дидактичні принципи проведення всіх видів навчальних занять у закладах вищої освіти;
- документи, що регламентують і відображають зміст освіти у вищій школі;
- сучасні форми і методи здійснення освітнього процесу, скерованого на формування компетентностей студентів;

- форми і методи контролю результатів навчання студентів;
- види навчально-методичного забезпечення освітнього процесу і вимоги до них.

2.4.2. Аспіранти мають уміти:

- визначати мету і завдання різних видів навчальних занять, добирати відповідний зміст, форми, методи і засоби освітньої взаємодії зі студентами;
- застосовувати різні форми і методи освітньої взаємодії, враховуючи специфіку спеціальності і рівень освіти;
- застосовувати сучасні освітні технології, зокрема, інформаційно-комунікаційні та інтерактивні;
- розробляти навчально-методичні матеріали до освітньої компоненти, що викладається;
- здійснювати контроль знань і умінь студентів.

3. ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОВЕДЕННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

3.1. Згідно з навчальним планом здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії НУВГП педагогічна практика проводиться для аспірантів *другого року навчання*.

3.2. Проходження педагогічної практики передбачено змістом відповідної ОНП підготовки докторів філософії.

3.3. На заключному етапі практикант має:

- підготувати звітні матеріали за підсумками проходження практики і надати керівнику практики з метою перевірки та оцінювання;
- захистити результати практики у встановленому порядку.

3.4. Від проходження педагогічної практики звільняються аспіранти, які є науково-педагогічними (педагогічними) працівниками та проводять заняття у закладах освіти/наукових установах, де здійснюється підготовка висококваліфікованих кадрів (за умови проведення занять у загальному обсязі не менше, ніж 3 кредити ЄКТС). У такому випадку проходження педагогічної практики зараховується на основі довідки (додаток 3).

3.5. Загальне керівництво педагогічною практикою аспіранта покладено на центр аспірантури та докторантури.

3.6. Безпосереднє керівництво педагогічною практикою, науково-методичне консультування та контроль за проходженням практики аспіранта здійснюється науковим керівником аспіранта, який:

- добирає тематику занять та академічні групи студентів для проведення педагогічної практики;
- надає методичну допомогу практиканту у плануванні та організації освітньої взаємодії;
- контролює роботу аспіранта, відвідує його заняття та інші види роботи зі студентами;
- здійснює заходи щодо усунення недоліків у організації практики;
- оцінює роботу аспіранта і готує відгук-характеристику про його роботу під час проходження практики.

3.7. Силабус педагогічної практики є основним методичним документом для аспірантів та керівників практики, зміст якого повинен відповідати цьому Положенню, відповідним рішенням Вченої ради, вимогам нормативної бази НУВГП.

4. ЗМІСТ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

4.1. Педагогічна практика здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії передбачає такі види діяльності:

4.1.1. Знайомство з організацією навчально-виховного процесу у закладах вищої освіти.

4.1.2. Вивчення досвіду викладання науково-педагогічними працівниками НУВГП під час відвідування занять із навчальних дисциплін.

4.1.3. Розробка плану та змісту навчальних занять.

4.1.4. Самостійне проведення навчальних занять з обраної дисципліни (лекцій/практичних занять/лабораторних робіт/консультацій тощо).

4.1.5. Участь у перевірці та оцінюванні різних видів робіт студентів.

4.2. Відповідальність за організацію педагогічної практики аспіранта несе його науковий керівник у межах годин, передбачених за наукове керівництво. Академічне навантаження, яке виконує аспірант під час педагогічної практики, зараховується викладачу, що викладає певну навчальну дисципліну і контролює якість її викладання аспірантом (присутність викладача на заняттях обов'язкова).

4.3. Термін проходження практики встановлюється наказом, програма практики визначається в індивідуальному плані-звіті про проходження педагогічної практики аспіранта, затверджуються науковим керівником та керівником Центру аспірантури та докторантури НУВГП.

4.4. Загальний обсяг педагогічної практики складає *3 кредити ЄКТС (90 год.)*.

5. ЗВІТНІ ДОКУМЕНТИ ТА ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

5.1. До захисту практики здобувачем вищої освіти ступеня доктора філософії подаються наступні документи:

- індивідуальний план-звіт про проходження практики (Додаток 1);
- відгук-характеристика керівника практики (Додаток 2);
- інші матеріали.

Здобувачі вищої освіти ступеня доктора філософії, які звільнені від проходження педагогічної практики, як звітний документ подають довідку з закладу освіти/наукової установи про участь здобувача у навчальному процесі (Додаток 3).

Випадки, коли здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії не з'явився для проходження педагогічної практики без поважних причин, був відсторонений від педагогічної практики або робота якого під час педагогічної практики визнана незадовільною, є підставою для ініціювання Центром

аспірантури і докторантури відрахування здобувача з аспірантури за невиконання індивідуального навчального плану.

5.2. Результати педагогічної практики та її захист оцінюються на підставі наданих звітних документів, а також висновків, які відображені у відгук-характеристиці керівника практики.

5.3. Підсумковий контроль з педагогічної практики (захист звіту з педагогічної практики) здійснює комісія, що складається з трьох осіб, які є науково-педагогічними працівниками НУВГП, мають науковий ступінь та вчене звання. Такими членами комісії є керівник Центру аспірантури та докторантури НУВГП, завідувач кафедри та науковий керівник (керівник педагогічної практики) аспіранта. Оцінюється рівень виконання аспірантом індивідуальних завдань практики, повнота, логічність та досконалість звіту про проходження педагогічної практики, теоретична та практична цінність наданих методичних матеріалів.

5.4. Затверджений на засіданні комісії звіт про проходження педагогічної практики, завірений підписами членів комісії, відгук-характеристику керівника практики аспірант подає у Центр аспірантури та докторантури. Зазначена документація зберігається 1 рік.

5.5. Оцінювання відбувається у формі диференційованого заліку за 100-бальною шкалою. Критерії оцінювання роботи аспірантів за результатами проходження педагогічної практики: «зараховано», «не зараховано».

6. ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ ЗДОБУВАЧА ВИЩОЇ ОСВІТИ ПІД ЧАС ПРОХОДЖЕННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

6.1. Здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії має право з усіх питань, що виникають під час проходження практики, звертатись до наукового керівника, Центру аспірантури та докторантури, вносити пропозиції щодо удосконалення організації педагогічної практики.

6.2. Здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії під час проходження педагогічної практики має право на відвідування занять науково-педагогічних працівників НУВГП (за попереднього погодження) з метою поглиблення знань про методики викладання та набуття педагогічного досвіду.

6.3. Здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії підпорядковується правилам внутрішнього розпорядку НУВГП, розпорядженням керівника практики. У разі невиконання відповідних вимог здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії може бути відсторонений від проходження педагогічної практики.

6.4. Здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії повинен впродовж 5 робочих днів після закінчення педагогічної практики надати звітну документацію в Центр аспірантури та докторантури НУВГП.

7. ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ КЕРІВНИКА ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

7.1. Керівник педагогічної практики:

7.1.1. Забезпечує чітку організацію, планування та облік результатів педагогічної практики;

7.1.2. Погоджує індивідуальний план проходження педагогічної практики;

7.1.3. Добирає тематику занять та академічні групи студентів для проведення педагогічної практики;

7.1.4. Надає методичну допомогу в плануванні та організації освітньої взаємодії;

7.1.5. Контролює роботу аспіранта, відвідування занять та інші види його роботи зі студентами, вживає заходи щодо ліквідації недоліків в організації педагогічної практики;

7.1.6. Погоджує звіт здобувача вищої освіти ступеня доктора філософії про проходження педагогічної практики;

7.1.7. У складі комісії приймає захист звіту з педагогічної практики.

7.2. Керівник педагогічної практики несе персональну відповідальність за підготовку відгуку щодо проходження педагогічної практики аспірантом, в якому характеризуються досягнуті результати, вказуються причини (за необхідності), що завадили досягти цілей педагогічної практики.

7.3. Керівник педагогічної практики здійснює первинне оцінювання результатів проходження педагогічної практики та має право рекомендувати комісії із захисту педагогічної практики зарахувати її аспіранту з певним балом, що має бути зазначено у відгуку-характеристиці керівника практики.

8. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

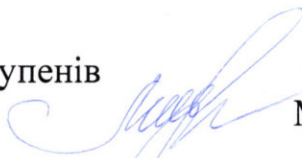
8.1. Положення затверджується Вченою радою НУВГП та вводиться в дію наказом ректора НУВГП.

8.2. Контроль за виконанням положення здійснює керівник Центру аспірантури та докторантури та проректор з наукової роботи та міжнародних зв'язків НУВГП.

8.3. Зміни й доповнення до цього Положення розглядаються і затверджуються рішенням Вченої ради НУВГП та вводяться в дію наказом ректора НУВГП.

Розробили:

Провідний фахівець відділу
підготовки здобувачів наукових ступенів
та організації захисту дисертацій

Марина МАЛИНОВСЬКА

Керівник відділу підготовки
здобувачів наукових ступенів
та організації захисту дисертацій

Оксана ЗІНКЕВИЧ

Керівник центру аспірантури
та докторантури

Олег ПІНЧУК

Погоджено:

Завідувач аспірантури

Наталія ГЕРАСИМОВА

Начальник юридичного відділу

Дмитро ПУХА

Проректор з наукової роботи та
міжнародних зв'язків

Наталія САВІНА

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВОДНОГО ГОСПОДАРСТВА ТА
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ

ІНДИВІДУАЛЬНИЙ ПЛАН-ЗВІТ ПРО ПРОХОДЖЕННЯ
ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

здобувача третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти

спеціальності _____

ОНП _____

(прізвище, ім'я, по батькові)

Керівник Центру аспірантури
та докторантури

(підпис)

(ініціали, прізвище)

Керівник практики
(науковий керівник)

(підпис)

(ініціали, прізвище)

202__ рік

ЗАВДАННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

Мета педагогічної практики _____

Завдання педагогічної практики

Зміст педагогічної практики

[illegible]

Період проходження практики: _____

Загальна кількість годин: 90.

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВОДНОГО ГОСПОДАРСТВА ТА
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Керівник центру аспірантури
та докторантури
_____ Олег ПІНЧУК

ІНДИВІДУАЛЬНИЙ ПЛАН ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

Аспірант _____

Спеціальність _____

Рік навчання _____

Науковий керівник _____

№	Зміст педагогічної практики	Календарні строки проведення роботи
1 тиждень		
...	Складання індивідуального плану педагогічної практики	
...	Знайомство з організацією навчального процесу	
...	Відвідування аудиторних занять наукового керівника/викладачів НУВГП	
...	Розробка змісту навчальних занять та методична підготовки	
...	Самостійне проведення навчальних занять	
2 тиждень		
	Розробка змісту навчальних занять та методична підготовки	
	Самостійне проведення навчальних занять	
	Участь в оцінювання якості різних видів робіт здобувачів вищої освіти ступеня «бакалавр» та/або «магістр»	
	Індивідуальна робота зі здобувачами вищої освіти ступеня «бакалавр»/»магістр»	
3 тиждень		
...	Підготовка та захист звіту про педагогічну практику	

Аспірант _____
(підпис) (ініціали та прізвище) (дата)

Науковий керівник _____
(підпис) (ініціали та прізвище) (дата)

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВОДНОГО ГОСПОДАРСТВА ТА ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Керівник центру аспірантури
та докторантури
_____ Олег ПІНЧУК

ЗВІТ

за результатами проходження педагогічної практики здобувача вищої освіти
ступеня доктора філософії денної/заочної форми навчання (*прізвище, ім'я, по
батькові здобувач*) на базі (*кафедра*) НУВГП

Стислий опис змісту педагогічної практики:

1. Знайомство з організацією навчально-виховного процесу в НУВГП.
2. Вивчення досвіду викладання провідних викладачів НУВГП під час відвідування аудиторних занять з навчальних дисциплін (за попередньою згодою).
3. Розробка змісту навчальних занять, методична робота з навчальної дисципліни.
4. Самостійне проведення навчальних занять з навчальної дисципліни (лекції, практичні заняття, лабораторні роботи, консультації).

Інформація щодо самостійно проведених занять:

Дата і час проведення	Академічна група/групи	Тема заняття	Вид заняття

5. Участь в оцінюванні якості різних видів робіт здобувачів вищої освіти ступеня «бакалавр»/»магістр».
6. Індивідуальна робота зі здобувачами вищої освіти ступеня «бакалавр»/»магістр».

Аспірант _____
(підпис) (ініціали та прізвище) (дата)

ВІДГУК-ХАРАКТЕРИСТИКА КЕРІВНИКА ПРАКТИКИ

В період педагогічної практики (*ППП аспіранта*) працював(ла) над оформленням необхідних навчально-методичних матеріалів для проведення навчальних занять з дисциплін (*перелік навчальних дисциплін*).

В процесі роботи аспірант(ка) проявив(ла) себе як ініціативний(а), працелюбний(а) і відповідальний викладач. Продемонстрував(ла) високий рівень теоретичних знань і вмінь, зокрема:

- Проведення навчальних занять різних видів;
- Забезпечення послідовності викладення матеріалу;
- Вибір методів та засобів навчання і контролю здобувачів вищої освіти ступеня «бакалавр» , «магістр»;
- Організація та аналіз педагогічної діяльності;
- Аналіз навчальної та методичної літератури і використання її в педагогічній практиці.

Вважаю, що аспірант(ка) (*ППП аспіранта*) програму педагогічної практики виконав(ла) в повному обсязі.

Оцінка комісії:

за національною шкалою

_____ (зараховано, не зараховано)

кількість балів

_____ (за 100-бальною шкалою)

Керівник практики

_____ (підпис)

_____ (ініціали та прізвище)

_____ (дата)

Завідувач кафедри

_____ (підпис)

_____ (ініціали та прізвище)

_____ (дата)

Керівник центру
аспірантури
та докторантури

_____ (підпис)

_____ (ініціали та прізвище)

_____ (дата)

ДОВІДКА

Надана про те, що *(прізвище, ім'я, по батькові)* у/впродовж 20__/20__ н.р. брав (-ла) участь у навчальному процесі *(кафедра, заклад вищої освіти/наукова установа)* за посадою *(вказати посаду, номер і дату наказу про прийняття)*.

Опис видів діяльності:

№	Дата	Вид заняття, заходу	Тема заняття (заходу)	К-ть год.	Примітка (може бути вказана цільова аудиторія заняття (заходу))
...					

Вважаємо, що аспірант(ка) *(ППП аспіранта)* під час участі в навчальному процесі *(кафедра, заклад вищої освіти/наукова установа)* набув навичок і вмінь викладацької діяльності, які передбачає проходження педагогічної практики.

Довідка видана для пред'явлення в центр аспірантури та докторантури.

Оцінка:

за національною шкалою

_____ (зараховано, не зараховано)

кількість балів

_____ (за 100-бальною шкалою)

Керівник практики

_____ (підпис)

_____ (ініціали та прізвище)

_____ (дата)

Завідувач кафедри

_____ (підпис)

_____ (ініціали та прізвище)

_____ (дата)